

Den siste dagen

- Pensumoversikt
- Hovedtanker i kurset
- Selvmodifiserende kode
- Overflyt
- Veien videre ...
- Eksamen

Oppsummering

- **Pensum**

Læreboken til og med kapittel 7, kompendiet, forelesningene og øvingsoppgavene er pensum.

(Forelesningene og ukeoppgavene demonstrerer hva vi legger vekt på.)

Hvorfor har dere tatt dette emnet?

Hvorfor har dere lært dette?

Ikke mange programmerer assemblerkode i dag, men

- noen gjør det
- noen må jobbe med kompilatorer som lager slik kode
- kjennskap til slik kode er en forutsetning for å forstå hvordan datamaskinen er bygget opp og fungerer
- kjennskap til maskinkode gjør oss til bedre programmere i høynivåspråk

Vi har lært mest om Intel x86-kode, men *prinsippene* er de samme for alle prosessorer.

Kjernekunnskapen!

Hovedtanke

Glem aldri!

Alt er *bit*!

Når kode også er bit

Selvmodifiserende kode

Når programkode lagres som bit-mønstre, kan man da la programmet endre på seg selv?

```
1          .globl  teller
2          .data
3 0000 55          teller: pushl  %ebp
4 0001 89E5        movl   %esp,%ebp
5
6 0003 B8010000    movl   $1,%eax
6          00
7 0008 83050400    addl   $1,teller+4
7          000001
8
9 000f 5D          popl   %ebp
10 0010 C3          ret
```

Denne funksjonen returnerer 1 første gang den kalles. Samtidig endres instruksjonen slik at den vil gi 2 neste gang den utføres osv.

- Koden er plassert i .data for å kunne endres.
- På noen maskiner vil det kunne bli rot med data- og instruksjons-cache.

Konklusjon

Det er morsomt at det går an, men slik kode kan neppe kalles hverken lettlest eller trygg.

Hva når vi ikke har bit nok?

Overflyt

```
#include <stdio.h>

int main (void)
{
    signed char v = 100;
    v = v + v;
    printf("v = %d\n", v);
    return 0;
}
```

100 = 01100100₂
200 = 11001000₂ = -56

gir galt svar:

v = -56

Feilen skyldes overflyt. Hva kan man gjøre med slikt?

- Strutseteknikken
- Sjekke data før operasjonen
- Sjekke om operasjonen gikk bra

Hva når vi ikke har bit nok?

Heltall *uten* fortegns-bit

- For addisjon og subtraksjon settes C-flagget ved overflyt.
- Ved multiplikasjon blir det aldri problemer siden svaret kommer med dobbelt så mange bit.
- Ved divisjon kan det bli et avbrudd!

```
ovfl:    .globl    ovfl
         movl     mill,%eax
         imull   mill
         idivl   ti
         ret
```

```
mill:    .data
         .long   1000000
ti:      .long   10
```

gir

Floating point exception

Heltall *med* fortegn-bit

- Ved addisjon kan man bruke \ominus -flagget som settes ved overflyt. Nærmere bestemt settes det når
 - ① begge operandene har likt fortegn-bit *og*
 - ② resultatet har motsatt fortegn-bit.
- Tilsvarende skjer ved subtraksjon om
 - ① operandene har ulikt fortegn *og*
 - ② resultatregisteret skifter fortegn.
- Multiplikasjon og divisjon er som for tall uten fortegn-bit.

Konklusjon

Ved behov kan man bruke assemblerprogrammering til å sjekke på overflyt.

Forventet kunnskap til min del av eksamen

- oppbygningen av datamaskiner (registre, flagg, minne, stakk, ...)
- bit-lagring av instruksjoner, heltall (av ulike størrelser, \pm fortegns-bit), flyt-tall, C-tekster, ...
- notasjon for assemblerkode (registre, konstanter, adresser, ...)
- instruksjoner for dataflytting og -testing, regning, masking, hopp (\pm testing), skifting/rotasjoner, ...
- implementasjon av datastrukturer (vektorer, lister, C-tekster, struct-er, union-er, ...)
- funksjoner og kall på disse
- overflyt, selvmodifiserende kode

Den store dagen!

Eksamen

Eksamen er **13. juni 2013** klokken 14.30-18.30.

Hjelpemidler

- *Alle* trykte og skrevne hjelpemidler er tillatt.
- Batteridrevet lommekalkulator er lov — og kan være nyttig.

Den store dagen!

Frivillig prøveeksamen på datamaskin

Dette skjer **mandag 27. mai** fra kl 10.00-14.00.

Følg med på beskjedene på kursets nettsider for nærmere opplysninger.

Hva slags oppgaver kan forventes fra meg?

- Programmering i C og assembler, for eksempel oversettelse den ene eller andre veien.
- Finne ut hva et program gjør.

Hva er viktig?

- Overbevise sensor om at man har skjønt *ideen* bak stoffet.
- Gode *korte* kommentarer.
- Enkel kode.

Hva er ikke så viktig?

- Syntaksdetaljer
- Rask kode

Sjekk godkjenningslister

- Besøk //devilry.ifi.uio.no/ og sjekk godkjentlisten for kurset for å se din status.
- Ta kontakt med gruppelærer (eller meg) hvis du mener det er gjort feil.
- I siste instans: Møt opp på eksamensdagen og krev å få avlegge eksamen.

Problemer under eksamen?

Eksamensdagen vil faglærerne gå runde i eksamenslokalet omtrent klokken 15.30-16.00. Da er det anledning til å stille spørsmål om *alt*.

Bruk tiden riktig

Det er mye bedre å svare litt på alle spørsmålene enn perfekt på noen og intet på andre.

Forslag: Bruk så mye av tiden som oppgaven teller (dvs bruk 25% av tiden på en oppgave som teller 25%).